

ПРЕС КЛИПИНГ

04. април 2017.

НАСЛОВИ

Опстао само "Албус" (стр. 2)

Настављен штрајк у „Гоши”, од преговора још ништа (стр. 3)

Савет за безбедност и здравље на раду: Побољшати ефиканост инспекције рада (стр. 3)

Домаћинствима за ОСНОВНО фали 1.000 динара месечно (стр. 4)

Раст промета у Србији у фебруару, пад идустијске производње (стр. 5)

Синдикат прети генералним штрајком (стр. 6)

Штрајк у "Фори текстил" (стр. 7)

Стопа сиромаштва у Србији 25,5 одсто (стр. 8)

Мањак грађевинара може скупо да кошта Србију (стр. 9)

Опстао само "Албус"

Аутор: Н. СУБОТИЋ

Данашња хемијска индустрија бледа сенка некадашњих гиганата. Од некада 1.800 радника, сада запослено чак мање од 400

НОВИ Сад се до пре две деценије препознавао и по развијеној хемијској индустрији. Наш град је, слажу се упућени, био један од важнијих центара хемијске индустрије у Србији, а за "Хинс", "Албус", "Агрохем" и цео низ мањих фирми знало се широм Европе.

У њима је свој хлеб зарађивало више од 1.800 радника, али сада, како упозорава Миливоје Војиновић, претседник Синдиката запослених у енергетици, пехрохемији, хемији и неметалима, имамо бледу сенку некадашњих гиганата.

У хемијској индустрији Новог Сада, која је поделила тужну судбину хемијске индустрије у Србији, како објашњава Војиновић, тренутно је запослено око 400 радника, а од великих предузећа опстао је само "Албус".

- До 2003. године и приватизације имали смо велике компаније, као што је био "Хинс", који је био главни мотор развоја хемијске индустрије Новог Сада, сам је запошљавао готово 500 радника, а нису много заостајали ни "Албус", па ни "Агрохем" - објашњава Војиновић. - "Хинс" је, на жалост, у потпуности затворио капије, због стечаја, а фабричке хале су празне. Радници су се, после неуспешне приватизације, прикључили великом броју "жртава транзиције", док "Албус" и даље послује, али само са 130 радника.

Фабрика минералних ђубрива "Агрохем" је, такође, поделила судбину "Хинса". И овај некада успешан колектив морао је да затвори капије.

- У Новом Саду, тренутно, ради већи број мањих погона хемијске индустрије, прецизније рећи, мануфактура, у којима је упуслено до педесетак радника - напомиње Војиновић. - Надамо се да би се и за хемијску индустрију могао наћи велики инвеститор, као што су код металаца "Лир" и "Делфи", па да покрену ствари, али засад ништа.

- Зараде у нашој грани су, нажалост, значајно испод републичког просека - указује Војиновић. - У многим компанијама су, како сазнајемо, тек мало изнад минималне, тако да то представља додатни проблем, који, нажалост, делимо са већином привредника.

РИЗИЦИ НА РАДУ

РАДНИЦИ у хемијској индустрији, због специфичности посла, изложени су многим ризицима.

- Управо због тога планирамо да посебну пажњу посветимо заштити на раду - наводи Војиновић. - Циљ нам је да испитамо да ли се адекватно примењују мере заштите и да ли

радници имају сву нужну заштитну опрему, и наравно да предузмемо мере да се ствари поправе.

ПОЛИТИКА ONLINE

Настављен штрајк у „Гоши”, од преговора још ништа

Штрајкачи захтевају да делегација словачког пословодства дође на преговоре у Београд, јер су раније стизале поруке да долазак у Смедеревску Паланку није безбедан

Аутор: Оливера Милошевић

Смедеревска Паланка – Генерални штрајк у паланачкој „Гоши” улази у другу недељу, а решење проблема још није ни на видику. Око 220 радника фабрике шинских возила из Смедеревске Паланке обуставило је рад због вишегодишњих дуговања за плате, доприносе и порезе, неповезаног радног стажа и неоверених здравствених књижица.

Радницима је из Словачке, где је седиште актуелног власника фабрике, стигла дојава од генералног директора да до преговора неће доћи скоро.

Савет за безбедност и здравље на раду: Побољшати ефикасност инспекције рада

Извор: Бета

На седници Савета Министарства за рад Србије за безбедност и здравље на раду, данас је истакнуто да је неопходно побољшати ефикасност инспекције рада.

Чланови Савета су закључили да се посебна пажња мора посветити јачању техничких и кадровских капацитета, као и материјалном стању Инспектората за рад, у циљу побољшања ефикасности рада инспекције рада.

Закључено је и да што пре треба уредити питање јединственог регистра повреда на раду, саопштено је после седнице.

На седници је разматран Извештај о раду Управе за безбедност и здравље на раду за 2016. и Извештај о раду Инспектората за рад за исту годину.

Седницом је председавао државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Негован Станковић, наводи се у саопштењу.

Домаћинствима за ОСНОВНО фали 1.000 динара месечно

Извор: Бета

Просечни месечни приходи домаћинстава у Србији у новцу и натури у 2016. години износили су 59.624 динара и у односу на претходну годину номинално су виши за 3,1 одсто, саопштио је данас Републички завод за статистику.

Домаћинства са градског подручја у просеку су имала приходе 62.336 динара, што је номинално повећање од 2,9 одсто у поредјењу са 2015. годином, док су на осталом подручју приходи били 55.210 динара и већи су за 3,5 одсто.

Издаци за личну потрошњу домаћинстава износили су 60.720 динара и у односу на 2015. годину виши су минимално за 2,8 одсто.

У градском подручју издаци домаћинстава били су 62.328 динара, што је повећање од 2,3 одсто, а на осталом подручју су повећани за 3,7 одсто, на 58.102 динара.

Највећи удео у приходима домаћинстава у новцу и у натури имали су приходи из редовног радног односа (49,2 одсто), пензије (30,9 одсто), приходи од пољопривреде, лова и риболова (4,5 одсто), натурална потрошња (4,3 одсто), остала примања од социјалног осигурања (три одсто), приходи ван редовног радног односа (2,5 одсто).

У личној потрошњи домаћинстава највећи издаци су за храну и безалкохолна пића (34,9 одсто) и становање, воду, електричну енергију, гас и остала горива (16,7 одсто).

Следе издаци за транспорт (9,3 одсто), за остале личне предмете и остале услуге (5,9 одсто), за комуникације (5,3 одсто), за рекреацију и културу (5,2 одсто), за одећу и обућу (5,2 одсто), за алкохолна пића и дуван (4,6 одсто).

Подаци о приходима и издацима домаћинстава добијени су на основу анкете 6.457 домаћинстава.

Раст промета у Србији у фебруару, пад индустријске производње

Извор: Бета

Промет робе у трговини на мало у Србији у фебруару 2017. године у односу на исти месец прошле године, већи је у текућим ценама за 6,6 одсто, а у сталним ценама за 1,1 одсто, саопштио је данас Републички завод за статистику.

У фебруару 2017. у поређењу са претходним месецом, промет робе је мањи у текућим ценама за 1,7 одсто, а у сталним ценама за 2,9 одсто.

Промет робе у трговини на мало у периоду јануар - фебруар 2017, у односу на исти период 2016. године, већи је у текућим ценама за 7,3 одсто, а у сталним ценама за 2,6 одсто, наводи се у саопштењу.

Пад индустријске производње

Индустријска производња у Србији у фебруару ове године мања је за 1,7 одсто него у фебруару 2016. године, а у односу на прошлогодишњи просек пад је 8,2 одсто, саопштио је данас Републички завод за статистику.

У прва два месеца 2017. године индустријска производња је у поређењу са истим периодом прошле године већа за 0,7 одсто.

Посматрано по секторима, у јануару и фебруару је прерађивачка индустрија имала раст од 5,5 одсто, док је у рударству пад био 2,9 одсто, а у снабдевању електричном енергијом, гасом, паром и климатизацији пад је износио 9,8 одсто.

Раст спољнотрговинске размене Србије 6,7 одсто

Укупна спољнотрговинска робна размена Србије у јануару и фебруару ове године износила је 5,1 милијарди долара, што је пораст од 6,7 одсто у односу на исти период претходне године, саопштио је Републички завод за статистику.

У еврима спољнотрговинска размена је била 4,8 милијарди евра, што је за 10,3 одсто више него у истом периоду прошле године.

Из Србије је у прва два месеца ове године извезена роба у вредности две милијарде евра евра, што је 8,5 одсто више него у истом периоду 2016. године, док је увоз робе имао вредност од 2,7 милијарди евра што представља повећање од 11,7 одсто.

Дефицит износи 642 милиона евра, што је повећање од 23,7 одсто у поређењу са истим периодом претходне године.

Покривеност увоза извозом је 76,4 одсто и мања је од покривености у истом периоду претходне године, када је износила 78,7 одсто.

У извозу су главни спољнотрговински партнери Србије били Италија (350,8 милиона долара), Немачка (297,3 милиона долара), Босна и Херцеговина (162 милион), Руска Федерација (132,5 милиона) и Румунија (90,9).

У увозу, главни спољнотрговински партнери били су: Немачка (367,5 милион долара), Италија (283 милиона), Кина (252,2 милиона), Руска Федерација (229,9 милиона) и Мадјарска (132,7 милиона).

Спољнотрговинска робна размена била је највећа са земљама са којима Србија има потписане споразуме о слободној трговини, а земље чланице Европске уније чиниле су 65,7 одсто укупне размене.

По важности други спољнотрговински партнер су земље ЦЕФТА, са којима је Србија имала суфицит у размени од 221,8 милиона долара, који је резултат углавном извоза пољопривредних производа (житарице и производи од њих и разне врсте пића), производа од метала, као и извоза разних готових производа.

Када је реч о увозу, најзаступљенији су гвожђе и челик, камени угаљ и брикети, поврће и воће, медицински и фармацеутски производи. Извоз Србије износи 331,6 милиона долара, а увоз 109,8 милиона долара. Покривеност увоза извозом је 302 одсто.

Синдикат прети генералним штрајком

Самостални синдикат у фабрици Фори текстил у Крагујевцу позваће запослене у тој компанији да после 8. априла ступе у генерални штрајк уколико менаџмент фирме не испуни захтеве побуњених радница, пре свега бољу организацију рада, дужину радног времена и висину плата.

Пише: З. Радовановић

- Након дводневног ћутања и избегавања запослених, председник Синдиката Лазић је, после збора радника, организованог уочи минулог викенда, на огласну таблу окачио позив директорки да због огромног незадовољства радника умањењем зарада, испуни захтеве радница, а да ће, у супротном, после 8. априла да уследи генерални штрајк, каже радница Милена Белошевић додајући да је републичка инспекција током прошле недеље три дана била у фабрици, као и да раднице од кад су инспектори ту раде по осам сати дневно.

Управа компаније Фори текстил и два репрезентативна синдиката у тој фирми (Самостални и Независност) негирали су наводе Савеза самосталних синдиката Србије.

"Наводи из саопштења Савеза самосталних синдиката Крагујевац нису дати од репрезентативних синдиката код послодавца, који су упознати са стварним правима запослених, и који овом приликом заједно са руководством Фори текстила објављују деманти наведених написа о наводном непоштовању права запослених", пише у заједничком саопштењу синдиката и пословодства.

Истиче се, притом, да компанија свим запосленима пружа подједнако право на рад у складу са законом, да их поштује, да запослени имају безбедне и здраве услове за рад, заштиту на раду, ограничено радно време, право на одморе, накнаду за рад.

Наводи Савеза самосталних синдиката Крагујевац дати су, сматрају пословодство и синдикалци фирме Фори текстил, "искључиво с циљем да дестабилишу нормално одвијање процеса рада код послодавца, отежају пословање, а крајњи циљ да 438 породица остане без посла и сигурне месечне зараде".

Радница Фори текстила Милена Белошевић рекла је за наш лист да су сви наводи СССС "апсолутно тачни".

- Тренутно је у нашој фабрици Инспекција рада која је, колико нам је познато, већ утврдила бројне неправилности кад је положај запослених у питању - истиче Белошевић.

У фабрици Фори текстил производе се навлаке за наслоне главе и руку од коже, скаја и штофа за аутомобиле марке Фолксваген, BMW, Пежо, Ситроен, Волво, Алфа Ромео и друге.

Синдикалац демантовао и себе

Наш лист је још крајем 2015. писао о радницама фабрике Фори текстил. Тада је саговорник Данаса био челник једног од два репрезентативна синдиката у тој фирми, који је јуче подржао руководство фабрике у демантију конкурентског синдиката. Крајем претпрошле године, тај синдикални вођа је о положају радница рекао, готово дословце, све оно што је наведено у саопштењу СССС. Тако је, поред осталог, тврдио и да раднице Фори текстила раде по 12 сати дневно, а да 80 одсто њих има плате које су на нивоу минималних зарада.

Штрајк у "Фори текстил"

Самостални синдикат словеначке фабрике "Фори текстил" у Крагујевцу најавио је да ће, после 8. априла, ступити у генерални штрајк због вишемесечног незадовољства радника изазваног "умањивањем личног дохотка" до нивоа испод минималних зарада и других разлога.

Пише: ФоНет

Како се наводи у писму упућеном директору фабрике, која шије навлаке за наслоне од коже, скаја и штофа за аутомобиле најпознатијих европских произвођача, радници су забринути за своју егзистенцију.

У писму упућеном директору се подсећа да су одбори Савеза самосталног синдиката и УГС "Независност" 24. марта затражили потписивање колективног уговора са послодавцем, а 28. марта менаџменту фабрике доставили захтеве радника формулисане у седам тачака.

Око 400 радница тог предузећа одбиле 28. марта да раде прековремено, јер, како тврде, и ако раде по 12 сати на дан, њихова примаја су једнака минималној заради.

Према њиховим наводима, Републичка инспекција је током прошле недеље три дана била у фабрици, а раднице од тада раде по осам сати дневно.

Менаџмент фабрике "Фори текстил" и два репрезентативна синдиката првобитно су негирали наводе незадовољних радница, али еј потом уследило писмо којим се најављује генерални штрајк.

Стопа сиромаштва у Србији 25,5 одсто

Републички завод за статистику (РЗС) саопштио је данас да је стопа сиромаштва у Србији 25,5 одсто и да је четвртина грађана у ризику да постане сиромашна.

Пише: ФоНет

Стопа ризика од сиромаштва или социјалне искључености у 2016. години износи 38,7 одсто, наводи се у саопштењу.

Најизложенији ризицима од сиромаштва су млади од 18 до 24 године (32,7 одсто), затим млађи од 18 година (30,2 одсто), док најнижу стопу ризика од сиромаштва имају старији од 65 година (19,1 одсто).

Највећу стопу ризика од сиромаштва имају особе које живе у домаћинствима која чине двоје одраслих с троје или више издржаване деце (49,8 одсто) и особе млађе од 65 година које чине једночлана домаћинства (40,1 одсто).

Ризику од сиромаштва најизложенији су пунолетни незапослени грађани (48 одсто), док је најнижа стопа ризика од сиромаштва код запослених код послодавца (девет одсто).

Око трећине samozапослених је у ризику од сиромаштва, док је око 15,4 одсто пензионера изложено том ризику, наводи се у саопштењу.

Србија се суочава са недостатком квалификованих грађевинских радника

Мањак грађевинара може скупо да кошта Србију

* Домаћа предузећа раде као подизвођачи на великим пројектима и због тога не могу добро да плате грађевинаре нити више да их запосле. Зато се млади или не школују у овој струци или одлазе у иностранство, процењују стручњаци

Нова грађевинска сезона у Србији је стартовала, а као један од највећих проблема појавио се недостатак квалификоване радне снаге.

Пише: Г. Влаовић

Основни разлог је тај што држава нема осмишљену стратегију развоја привреде и ако се на том плану ништа не промени, Србија ће бити принуђена да странцима папрено плаћа одржавање сопствене грађевинске инфраструктуре, сматрају саговорници Данаса.

Горан Родић, потпредседник Грађевинске коморе Србије, истиче за наш лист да број квалификованих грађевинских радника опада рапидно из године у годину.

- Пре двадесетак година у Србији је било 150 до 170 хиљада грађевинских радника који су радили у великим и моћним предузећима која су имала послове не само у Србији него широм света. У међувремену је српска грађевинска оператива добила другоразредни значај, држава ју је у потпуности занемарила у сваком погледу, велика предузећа су почела да пропадају и епилог тога је ово са чим се суочавамо данас, акутни недостатак квалификоване радне снаге. Тренутна ситуација је таква да у Србији нема више од 20.000 до 22.000 грађевинских радника. У Београду у коме је некад радило 70 хиљада грађевинара данас их има десет пута мање. У последњем уписном року за средњу техничку школу која оспособљава квалификоване грађевинске раднике у главном граду Србије пријавило се свега 10 ученика. То најсликовитије демонстрира мањак интересовања за грађевинску струку - наводи наш саговорник. Према његовим речима, до таквог стања је дошло због тога што је држава одлучила да све велике инфраструктурне пројекте реализује преко кредита из иностранства.

- У том случају главни извођачи радова су предузећа из иностранства која то добро наплате. С друге стране за подизвођаче најме наша предузећа која ураде све кључне компоненте посла, али добију знатно мање новца. Сходно томе нити могу добро да плате грађевинаре нити су у ситуацији да ангажују већи број радника. Такође, с обзиром да су подизвођачи, не могу да добију потребне референце које су им неопходне да би радили у иностранству и зарадили новац који би им омогућио да изађу "на зелену грану" и понуде посао већем броју радника. Просек старости међу квалификованом радном снагом је око 50 година - објашњава Родић.

Он истиче да не постоје велика грађевинска предузећа, да српске фирме углавном раде подизвођачке послове и обим њихове делатности је сужен тако да ученику који заврши грађевинску школу нико не може да гарантује да ће наћи посао у струци.

"Они који се запосле имају напоран посао, а плате не прелазе 300 до 400 евра. И на крају, један део грађевинских радника напушта Србију и одлази у иностранство јер тамо може да заради далеко више. Наиме, добри и искусни мајстори могу у Србији да добију око 700 евра, док је та цифра у иностранству вишеструко већа", каже Родић.

Према његовим речима, држава треба велике радове да понуди нашим предузећима која и сада играју кључну улогу, једино што за то као подизвођачи нису довољно плаћени

"Ако тога не буде, епилог ће бити тај што нећемо имати довољно грађевинских радника. А они нису потребни само за градњу већ и за одржавање инфраструктуре па ћемо морати да плаћамо страна предузећа да се тиме баве, што ће нас коштати баснословно, бар десет пута скупље него да то чине наша", наводи Родић.

Махмуд Бушатлија, експерт за страна улагања, каже за Данас да је смањење броја квалификованих грађевинских радника велики проблем на који је стручна јавност указивала још од 2001. године, али држава није водила рачуна о томе.

"Процес приватизације у грађевинској индустрији ју је готово у потпуности уништио. Ми смо крајем 80-их година имали велики број предузећа од по 10 хиљада запослених. И сада имамо огроман број грађевинских предузећа, али проблем представља то да мало које од њих има више од 300 радника. Проблем је у томе што само велика предузећа каква смо некада имали не само да имају логистику за обављање великих послова у грађевинарству већ су она била и умрежена са средњим школама тако да је пракса ученика могла да се обавља на лицу места и да се стичу потребна знања. Данас то није случај и систем дуалног образовања на коме се сада инсистира то неће променити", закључује наш саговорник.